

bam
bú

LA CANÇÓ DEL CUCÚT

FRANCES HARDINGE

Traducció de Xavier Pàmies

Editorial Bambú
és un segell d'Editorial Casals, SA

Títol original: *Cuckoo Song*

Publicat per acord amb Macmillan Children's Books.

© 2014, Frances Hardinge, pel text
© 2018, Xavier Pàmies, per la traducció
© 2018, Editorial Casals, SA, per aquesta edició
Casp, 79 – 08013 Barcelona
Tel.: 902 107 007
editorialbambu.com
bambulector.com

Il·lustració de la coberta: Mercè López
Disseny de la col·lecció: Estudi Miquel Puig

Primera edició: setembre de 2018
ISBN: 978-84-8343-559-5
Dipòsit legal: B-20061-2018
Printed in Spain
Imprès a Anzos, SL
Fuenlabrada (Madrid)

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 45).

Capítol 1

Tota d'una peça

El cap li feia mal. Hi sentia una remor que li burxava el cervell, un so aspre i inharmònic com un fru-fru de paper. Semblava que algú hagués agafat una rialla, l'hagués rebregat fins a fer-ne una gran bola cruixent i l'hi hagués entatxonat al crani. «Set dies», deia rient. «Set dies.»

–Para –va remugar.

I va parar. El so es va anar apagant fins que les paraules que li havia semblat sentir se li van esvanir del pensament com el baf en un vidre.

–Triss! –va fer una altra veu que li va sonar més forta i més a prop que la seva, una veu de dona–. Triss, vida meva, no pateixis, soc aquí.

Va notar una cosa nova. Dues mans tèbies li van contenir les seves com si els volguessin fer de niu.

–No deixis que se me'n riguin –va dir amb un fil de veu. Va empassar-se la saliva, i es va notar la gola seca i aspra com fullaraca.

–Ningú se'n riu, de tu, reina –va dir la dona, amb una veu tan baixa i delicada que més aviat semblava un sospir.

Una mica més enllà es van sentir uns murmurs de preocupació. Dues veus masculines.

–Encara delira? Doctor, em pensava que havia dit...

–Jo diria que a la Theresa només se li ha estroncat el somni. Esperem que s'acabi de despertar per veure com està.

«Em dic Theresa. Soc la Theresa.» Era un fet, i ho sabia, però el nom li resultava una paraula buida que no li deia res. «Soc la Triss.» Això ho trobava una mica més real, com un llibre que cau i queda obert per una pàgina coneguda. Va entreobrir els ulls, i la claror els hi va fer aclucar. Era al llit, amb l'esquena arrepenjada en una pila de coixins. Tenia la sensació de ser molt grossa i de tenir un gran pes a sobre, però va quedar sorpresa de veure que feia un volum normal i a sobre només hi tenia les flassades i el cobrellit.

Asseguda al seu costat hi havia una dona que li agafava la mà amb delicadesa. Tenia els cabells negres i curts, amb ondes llustroses i rígides que s'adaptaven a la forma del cap, i un toc de pólvores d'arròs a la cara que li dissimulava les arrugues de cansament de les commissures dels ulls. Els grans de cristall blau del collaret que portava rebien la claror de la finestra i li feien reflexos en la blancor del coll i sota la barbeta.

Tot en aquella dona li resultava d'una familiaritat punyent però estranya, com el mapa d'una pàtria remota. De cop li va passar una paraula pel cap adormit, i va aconseguir retenir-la.

–Ma... –va començar a dir.

–Sí, Triss; la mare és aquí.

«Mare. Mama.»

–Mam... Ma... –va balbucejar la Triss–. No...

No va poder acabar la frase; no sabia què «no», però l'abast d'aquell «no» li va fer venir angúnia.

–No pateixis, rateta. –La seva mare li va estrènyer fluix la mà i li va somriure amb tendresa.– T'has tornat a trobar malament, res més. Has tingut una febrada; per això ara estàs despistada. Te'n recordes, de què va passar ahir?

–No.

El dia anterior era una gran buidor fosca, i la Triss va sentir un estremiment d'angoixa. Què havia de recordar?

–Vas arribar a casa xopa. Te'n recordes? –Se'ls havia atansat un home, que se li havia assegut al costat fent grinyolar el llit. Tenia una cara allargada i ferma, amb tot de sécs entre cella i cella com si es concentrés molt en tot, i els cabells d'un ros esvaït. La veu, però, la tenia dolça, i la Triss es va adonar que li adreçava la seva característica mirada bondadosa, la que ell sempre li dedicava. El pare.– Creiem que devies caure al Tenebrar.

La paraula *tenebrar* va fer venir una esgarrifança de fred a la Theresa, com si algú li hagués passat un gripau pel clatell.

–No me'n recordo... –va dir, resistint-se a imaginar-s'ho.

–No l'atabali. –Als peus del llit hi havia un altre home, dret. Era més gran, amb una esclarissada mata de cabells de color indefinit que portava pentinada de través sobre la closca rosada i amb unes celles grises espesses i esborrifades. Les venes de les mans se li marcaven amb la inflor pròpia de l'edat.– A totes les criatures els agrada jugar vora

l'aigua. No vulgueu saber en quantes rieres vaig arribar a caure de jove. De totes maneres, noieta, has tingut els pares ben espantats, deliraves de febre tota la nit i no sabies qui eren. Saps qui són, ara, no?

Després de vacillar un moment, la Triss va fer que sí pesadament amb el cap. Els reconeixia per l'olor: cendra de pipa i pólvores d'arròs.

El metge va assentir amb aire comprensiu i va fer tamborinar els dits contra els peus del llit.

–Com es diu el rei? –va deixar anar de cop.

La Triss va tenir un sobresalt i va quedar un moment desconcertada, però tot seguit li va acudir al pensament, obedient, el record d'una recitació escolar: «Un senyor és rei, un rei és Jordi, un Jordi és cinquè...»

–Jordi cinquè –va respondre la Triss.

–Molt bé. On som ara?

–Al casal de pedra de Lower Bentling –va respondre la Triss, amb més fermesa–, on hi ha l'estanyol del blauet. –Va reconèixer l'olor de la casa: la humitat de les parets, barrejada amb el rastre de ferum de tres generacions de gats vells i xacrosos.– Hem vingut de vacances. Hi... hi venim cada any.

–Quants anys tens?

–Onze.

–I on vius?

–A The Beeches de Luther Square, a Ellchester.

10 –Molt bé. Això ja m'agrada més. –Va fer-li un gran somriure afectuós, com si se sentís sincerament orgullós d'ella.– De totes maneres has estat molt malalta, o sigui que segur que ara et notes el cap ben espès; eh que sí?

Però no pateixis, que de mica en mica t'aniran retornant els esperits l'un darrere l'altre, ja ho veuràs. Eh que ja et comences a trobar més bé?

La Triss va fer un sí dubitatiu. Aquell riure de dintre el cap ja no hi era. Continuava sentint una remor feble i irregular, però quan va mirar cap a la finestra de l'altra banda de l'habitació en va veure de seguida el responsable. A tocar del vidre hi havia una branca baixa d'una pomera carregada de pomes verdes, i les fulles hi fregaven cada vegada que el vent la feia gronxar-se.

La claror entrava bigarrada i canviant, descomposta en un mosaic pel fullatge. L'habitació era verda com les fulles: el cobrellit verd, les parets verdes amb rombes de color os, els cobretaules quadrats verds amb el serrell de les taules de palissandre. El gas no estava encès, i els globus blancs dels llums de paret es veien mats i sense lluentor.

No va ser fins aleshores, passejant la mirada per tota l'habitació, que no es va adonar que hi havia una cinquena persona que espiava a dintre des del llindar de la porta. Era una altra nena, més petita que la Triss, amb uns cabells negres cargolats que feien que semblés una versió reduïda de la mare. Els ulls, en canvi, els tenia ben diferents, d'una fredor i una duresa com els d'un tord. Estava aferrada a la maneta de la porta com si volgués arrencar-la, i no parava de fer grinyolar les dents amb la mandíbula contreta.

La mare va seguir la mirada de la Triss i va girar el cap.

–Ai, mira; la Penny t'ha vingut a veure. Pobra Pen; em sembla que no ha menjat res des del moment que ha sabut que t'havies posat malalta, perquè patia per tu. Entra, Penny; vine a seure al costat de la teva germana...

–No! –va dir amb un crit la Penny, amb tanta brusquedat que tots van fer un bot–. Fa teatre, que no ho veieu? Tot és mentida! Que no us en adoneu?

Tenia la vista clavada en la Triss, amb una expressió que semblava que l'hagués de fulminar.

–Pen –va dir el pare en to d'advertiment–. Vine ara mateix a...

–No!!! –va tornar a cridar la Pen, angoixada i fora de si, amb els ulls desorbitats com si volgués mossegar algú, i va sortir per la porta d'una revolada. Es van sentir uns passos precipitats que es van anar allunyant fent ressò.

–No hi vagis –va recomanar el pare amb delicadesa a la mare veient que ella feia acció d'aixecar-se–. Seria «premiar-la» amb la nostra atenció, i ja saps què ens van dir.

La mare va deixar anar un sospir de contrarietat, però va obeir i es va tornar a asseure. De cop es va adonar que la Triss estava incorporada al llit amb les espatlles arronsades i els ulls clavats en la porta oberta.

–No li facis cas –va dir amb tendresa–; ja saps com és.

«Ho sé? Sé com és?

»És la Penny, la meva germana; la Pen. De més petita sempre tenia les glàndules inflamades. La primera dent de llet li va sortir mossegant una persona. Havia tingut un periquito que no va pensar de netejar-li la gàbia i se li va morir.

»Diu mentides. Pispa. Crida. Tira coses. I...

»... i em té mania. Em té molta mania. Se li veu a la cara. Però no sé per què.»

La mare es va quedar una estona a la vora del llit perquè la Triss l'ajudés a tallar patrons amb les grans estisores de

màneg de carei del cosidor que havia insistit a emportar-se per les vacances. Les estisores tallaven el patró amb un nyac morós, com si s'hi recreessin.

La Triss tenia el record d'haver trobat sempre gust a apuntar el patró sobre la tela i a tallar-la després per veure com les peces anaven prenent forma, eriçades d'agulles i amb les vores de les costures esfilagarsades. Els patrons els venien amb fotografies de senyores de tons pastel, unes amb abrics llargs i barrets acampanats, d'altres amb turbants i vestits llargs amb serrell que queien rectes com un tub. Totes s'inclinaven amb languidesa, com si estiguessin a punt de badallar amb la distinció més gran del món. La Triss sabia que ajudar la mare amb la costura era un extra, i va interioritzar que era una pràctica habitual quan es posava malalta.

Aquell dia, però, es notava les mans potineres i maldestres. Les estisores li pesaven exageradament i no paraven d'escapar-se-li de la mà, com si se li regressin entre els dits. Dues vegades va estar a punt de pessigar-se els nusos dels dits entre les dues làmines, i a la segona la mare li va tornar a agafar les estisores.

—Encara no estàs fina, oi, vida meva? Val més que llegeixis les teves historietes il·lustrades.

A sobre de la tauleta de nit hi havia uns quants números bastant potinejats de *Sunbeam* i de *Golden Penny*.

Però la Triss no es podia concentrar en les pàgines que tenia al davant. Tenia present d'haver estat malalta altres vegades abans d'aquella, moltes vegades; però estava convençuda de no haver recobrat cap altra vegada la consciència amb una sensació de desconcert tan gran.

«Què em passa a les mans? Què em passa al cap?» Va tenir ganes de dir tot allò en veu alta. «Mama, ajuda'm; ajuda'm, sisplau; tot és confús; no hi ha res que lligui, i em noto el cap com un trencaclosques on hi falten peces...»

Va tractar de formular la seva estranyesa amb paraules, però va acabar deixant-ho córrer. «Si ho explico als pares», va pensar absurdament, «es preocuparan, i si es preocupen voldrà dir que és greu. En canvi, si no els ho explico continuaran dient-me que tot va bé, i potser acabarà anant-hi.»

–Mama... –va dir amb veu molt prima, i va quedar-se mirant la pila de peces de tela que havien quedat esteses sobre el llit, que es veien abandonades, inertes i exànimes—. Estic bé, oi? No és greu, que... que no recordi algunes coses de les vacances, oi?

La mare va mirar-se-la a la cara amb deteniment, i la Triss va quedar sobtada de com tenia de blaus els ulls, com els grans de vidre del collaret que portava; i igual de clars i de delicats. Tenien una mena de mirada viva que amb un canvi insignificant podia passar a ser una mirada d'esglai.

–No, rata –va dir la mare–; ja veuràs com aviat tornaràs a ser tu. Bé ho ha dit el doctor, no? –Va acabar d'apuntar amb agulles una costura, va somriure i es va aixecar.– Mira, se m'ha acudit una cosa. Què et sembla si et fulleges una mica el teu diari? Et pot ajudar a recordar coses.

La mare de la Triss va treure de sota el llit una maleteta de cuir d'un vermell esvaït amb les lletres «TC» gravades en un angle i la va posar a la falda de la Triss.

«Un regal d'aniversari. Sé que estic enamorada d'aquesta maleta i que me l'emporto a tot arreu, però no recordo

com s'obre la tanca.» Després de barallar-s'hi una mica, però, es va obrir.

A dintre hi havia més objectes que li van suscitar records, més peces de la seva realitat com a Triss: roba; un parell de guants; uns altres guants per a dies de més fred; un exemplar del llibre de poemes *Peacock Pie*; una polvorera com la de la mare però més petita, amb un mirall a la tapa però sense pólvores; i, a sota de tot això, un quadern amb tapes de pell blaves.

La Triss en va treure el diari, el va obrir i va deixar anar una exclamació continguda de sorpresa. Sabia que la meitat dels fulls del diari estaven omplerts amb la seva lletra atapeïda i pulcra; però algú els havia arrencat, i només en quedava la vora estripada, amb algun traç o ganxo de les paraules desaparegudes. Darrere hi va trobar els altres fulls, en blanc. La mare se li va acostar, alarmada pel xisclet, i va quedar-s'ho mirant un moment en silenci.

–No me'n sé avenir –va acabar dient la mare de la Triss amb un fil de veu–. Això no és una entremaliadura; és ser dolent. Això passa de mida! –Va sortir d'una revolada de l'habitació.– Pen... Pen!

La Triss va sentir-li els peus pujant l'escala, i tot seguit una vibració d'estrebades a un pom de porta i de la porta trontollant dintre el bastiment.

–Què passa? –va demanar la veu del pare des del capdamunt de l'escala.

–La Pen una altra vegada. Ara ha estripat la meitat del diari de la Triss. I la porta de la seva habitació no s'obre; deu haver-hi arrambat algun moble.

–Si vol estar tancada, que s’hi estigui –va ser la resposta del pare–. Tard o d’hora haurà de sortir a donar la cara. Ja s’ho trobarà.

Tot això ho va dir amb veu alta i clara, segurament perquè la persona sota setge ho sentís.

La mare va tornar a entrar a l’habitació de la Triss.

–Ai, rateta, em sap molt greu. Aviam; potser només els té amagats, els fulls, i quan els trobem els enganxarem. –Es va asseure al llit al costat de la Triss, va sospirar i va donar una ullada a la maleta.– Ai; haurem de mirar que no hi falti res més, vida meva.

Va resultar que sí que hi faltaven més coses. El raspall de cabells de la Triss havia desaparegut, i també una fotografia d’ella a cavall d’un burriquet a la platja, i un mocador on hi havia brodat primorosament el seu nom.

–Ahir a la tarda, abans de l’accident, aquestes coses encara hi eren –va mormolar la mare–. Vas escriure al diari, i et vaig ajudar a raspallar-te els cabells. Ai, Pen! No sé per què et fa la guitza d’aquesta manera, filleta.

El fet de veure el diari estripat havia causat a la Triss el mateix gèlid regirament de budells de quan havia sentit esmentar el Tenebrar. Li havia causat un esglai, i no sabia per què ni volia pensar-hi. «Tranquil·la, no és res», va pensar, volent-se’n convèncer; «ha sigut la Pen, que és una nena ximple i lletja.»

La Triss va pensar que hauria d’estar disgustada per tot allò, però la veritat era que el fet que els pares estiguessin disgustats en representació seva l’omplia d’una entranyable sensació de benestar. Era com estar arraulida a dintre d’una castanya, protegida per la flonja suavitat de l’interior

i amb totes les punxes apuntant enfora. Els records que tenia al cap li van xiuxiuejar que aquell era l'ordre natural de les coses.

Per exemple, si començava a fer el bot com si anés a plorar, tothom de la casa estaria pendent d'ella per fer-la contenta... I, quasi sense voler, va començar a fer morros amb aire de pena.

–Va, Triss! –li va dir la mare, abraçant-la–. Et ve de gust menjar res? Hi ha sopa de bolets de la que t'agrada, i també panada de carn i ronyons, si et passa. O si no gelatina; o pera en almívar.

La crispació malaltissa que la Triss es notava a la panxa se li va accentuar només de pensar-hi, i es va adonar que estava morta de gana.

Va fer que sí amb el cap.

La mare de la Triss va pujar al pis de dalt i va trucar a la porta de l'habitació de la Pen per mirar de convèncer-la de baixar a dinar. Des del seu llit de convalescent, la Triss va poder sentir els estridents i inconnexos crits de refús de la Pen.

–No penso sortir... no és ella... sou tots curts...

La mare va tornar a baixar amb les celles una mica arrufades.

–Quina repataneria, la Pen, avui; és la primera vegada que es nega a baixar a menjar. –Va mirar la Triss amb una mitja rialla trista.– Sort que tu no ets tossuda com ella.

Va resultar que el menjar sí que «li passava», a la Triss. De seguida que va veure arribar la primera escudella de sopa, amb uns quants panets d'acompanyament a la safata, les mans li van començar a tremolar. La resta de l'habita-

ció va deixar d'existir. Així que va tenir la safata a la falda no va poder evitar llançar-se sobre els panets i començar a partir-los, escampant molles per tot arreu, i a ficar-se'n els bocins a la boca, on amb la llengua i les dents els esmicolava i se'ls feia baixar coll avall. La sopa va desaparèixer tan de pressa com l'hi va permetre la mida de la cullera, i amb prou feines va notar que li escaldés el paladar. Va cruspir-se la panada, la patata i la pastanaga amb una esgarrapada, i a continuació la gelatina, la pera i un tall gruixut de pastís d'ametlla. Encara va allargar la mà per agafar el que quedava de pastís, però la mare la va subjectar pel puny.

–Prou, Triss! Estic molt contenta que hagis recobrat tan de seguida la gana, filla; però vomitaràs!

La Triss va sostenir-li la mirada amb els ulls brillants de sorpresa, i de mica en mica l'habitació va tornar a lloc. No tenia ganes de vomitar; tenia la sensació de ser capaç de menjar-se un tall de pastís gros com un hipopòtam. Les mans, plenes de molles, encara li tremolaven, però se les va eixugar amb el tovalló i se les va posar a la falda per no agafar res més. En aquell moment el pare va treure el cap per la porta i va buscar la mirada de la mare.

–Celeste –va dir, amb una veu premeditadament baixa i calmosa–, podem parlar un moment? –I va dirigir una mirada fugaç a la Triss amb un somriure d'estimació als llavis.

La mare va acotxar la Triss, va agafar la safata i va sortir de l'habitació darrere del seu marit emportant-se'n la tendresa, la serenor i l'olor de pólvores d'arròs amb què l'havia omplert fins aleshores. Just després d'haver-se tancat la porta, la Triss va notar que tornaven a assaltar-la

esgarrifances d'angúnia. El to de veu del pare l'havia fet posar alerta.

«Podem parlar un moment, fora de l'habitació, perquè la Triss no ens senti?»

La Triss es va empassar la saliva, va enretirar la roba de llit i es va llevar. Tenia les cames encarcerades, però no tan febles com s'havia imaginat que les tindria, i va acostar-se tan silenciosament com va poder fins a la porta i la va entreobrir. Per l'escletxa va poder sentir les veus que parlaven a la saleta.

–...i l'inspector m'ha dit que faria una mica de recerca pel poble per si algú va veure com la Triss va caure a l'aigua. –El pare tenia una veu greu i agradable, amb un punt d'aspror que feia pensar a la Triss en el pelatge d'un animal.– Ha vingut fa un moment per parlar amb mi. Es veu que ahir cap al tard un parell de jornalers de per aquí van passar a prop de la plaça del poble. Vora el Tenebrar no hi van veure la Triss, però sí dos homes a la vora de l'aigua: un de baix amb barret fort, i un de més alt amb abric gris. I a la carretera, a tocar de la plaça, hi havia estacionat un cotxe, Celeste.

–De quina marca? –va demanar la mare, en el to de veu apagat de qui en sap la resposta.

–Un Daimler negre gros.

Va haver-hi un llarg silenci.

–No pot ser que sigui ell –va dir la mare, ara amb veu aguda i trencada, com si les seves estisores de modista li haguessin tallat el fil de les paraules i li sortissin ampuitades i amb por–. Deu ser una coincidència i prou; hi ha molts Daimlers, al món...

–Però aquí? Amb prou feines hi ha un parell de cotxes a tot el poble. Qui d'aquí vols que tingui un Daimler?

–Vas dir que la cosa s'havia acabat! –En l'entonació ascendent de la veu de la mare hi va haver una inflexió d'alarma, com el xiulet de la tetera quan arrenca el bull.– Vas dir que havies deixat de tenir-hi relació..

–Vaig dir que havia decidit no tenir-hi més tractes; i, si ell s'ha llegit la revista d'aquesta setmana, a hores d'ara ja ho deu saber. Però potser ell sí que vol continuar tenint tractes amb mi.

Capítol 2

Pomes fetes malbé

Es va sentir moviment a la saleta, i la Triss va afanyar-se a ajustar la porta sense fer soroll i a tornar-se'n al llit, intentant lligar caps.

«Creuen que algú em va atacar. És això, el que va passar?» Va tornar a pouar en la memòria per si recordava res del Tenebrar, però va tornar-ne a sortir amb les mans buides i amb una esgarrifança d'angúnia.

Qui era aquell «ell» a què els pares s'havien referit, aquell que el pare havia decidit «no tenir-hi tractes»? I si era algú tan dolent, per què el pare hi havia tingut «relació»?

Tot allò semblava tret d'una d'aquelles pel·lícules policiaques que a la Pen li agradaven tant, en què persones decents i honrades s'embolicaven amb delinqüents i gàngsters. Però era impossible que el pare estigués ficat en cap cosa així! La Triss es va notar una opressió al pit només de pensar-hi. Se sentia orgullosíssima del seu pare, i li encan-

tava veure com la gent enarcava impressionada les celles a l'hora de fer les presentacions.

«El senyor Piers Crescent, l'enginyer d'obres públiques que ha projectat les Tres Donzelles i l'Estació Capital? Encantat de coneixe'l. Ha fet grans coses per la nostra ciutat.»

Tenir de pare un gran enginyer d'obres públiques representava veure plànols de projectes de carreteres desplegats sobre la taula a l'hora d'esmorzar. Representava veure-li obrir cartes de l'alcalde sobre la construcció de ponts i l'emplaçament de nous edificis públics. Els projectes del pare estaven canviant l'aspecte d'Ellchester.

La Triss va tenir un sobresalt de veure que la porta s'obria, i va entrar la mare. S'havia posat més pólvores a la cara, cosa que volia dir que havia dedicat un moment a tranquil·litzar-se i arreglar-se.

–Acabo de parlar amb el teu pare –va informar la mare a la Triss en to neutre i serè– i creiem que hauríem d'interrompre les vacances i tornar-nos-en a casa demà mateix. El que necessites per espavilar-te és estar en el teu ambient.

–Mama... –La Triss es va interrompre, perquè no volia confessar que els havia estat espiant, i va acabar optant per una solució de compromís.– T'has deixat la porta oberta, i com que hi havia corrent d'aire l'he anat a tancar, i llavors he sentit que el papa t'explicava que ahir al vespre hi havia algú altre al Tenebrar... –Va estirar la mare per la màniga.– Qui era?

La mare va quedar-se un moment amb les mans immò-

bils, i tot seguit va continuar allisant el coixí.
–Ah; ningú, vida meva! Uns gitanos. No t'hi amoïnis.
«Gitanos amb barret fort i amb un Daimler?»

A la cara se li devia transparentar una mica el neguit que sentia, perquè la mare se li va asseure a la vora del llit, li va agafar totes dues mans i va acabar mirant-la als ulls.

–Ningú et vol cap mal, rateta –va dir amb gravetat–; i, ni que algú te’n volgués, el teu pare i jo no permetrem mai que et passi res dolent.

Amb això n’hi hauria hagut prou per tranquil·litzar la Triss, però aquells ulls d’un blau cristal·lí que la miraven brillaven una mica més del compte. Sempre que veia aquella exaltació fràgil en la cara de la mare, la Triss sabia que pensava en en Sebastian.

L’havien cridat a files el febrer del 1918, poc després del sisè aniversari de la Triss. Quan aquell mateix any la guerra es va acabar, la Triss va viure totes les celebracions plenes de banderes i de grans barrets sense acabar de saber de quina manera allò ho canviaria tot però sabent que allò significava que en Sebastian tornaria a casa. Després els va arribar la notícia que en Sebastian no tornaria, i ella va passar una temporada pensant, de forma confusa i imprecisa, que la primera notícia havia sigut un error i la guerra no s’havia acabat.

En certa manera havia tingut raó. No hi havia guerra, però la guerra continuava sent-hi present. I amb en Sebastian passava el mateix: no hi era, però hi continuava sent. La seva mort havia deixat una trencadissa invisible. La seva absència era un gran buit que ho devorava tot. Fins i tot la Pen, que amb prou feines el recordava, caminava de puntetes al voltant d’aquell forat.

La Triss havia començat a posar-se malalta poc després d’acabada la guerra, i interpretava vagament que aquell

fet tenia relació amb en Sebastian. Li corresponia el paper d'estar malalta. Li corresponia el paper de ser protegida. I ara li corresponia el paper de dir que sí.

Va assentir.

–Ara m'agrades –va dir la mare a la Triss, acariciant-li la galta.

La Triss va somriure amb esforç. La conversa que havia sentit continuava rosegant-la.

–Mama, ja m'he llegit mil vegades tots els llibres i totes les revistes il·lustrades. Que podria... que podria llegir-me la revista del papa?

La mare va anar a demanar-ho al pare, i va tornar amb un exemplar de *l'Ellchester Watchman*. Va encendre els llums, i, mentre cada un dels globus de vidre començava a il·luminar-se amb un murmuri sord i entranyable, va deixar la Triss sola.

La Triss va obrir la revista amb cura sentint-se dolenta pel petit engany que acabava de cometre. Què havia sentit que el pare havia dit?

«Vaig dir que havia decidit no tenir-hi més tractes; i, si ell s'ha llegit la revista d'aquesta setmana, a hores d'ara ja ho deu saber.»

A la revista, doncs, hi deia alguna cosa per mitjà de la qual aquell «ell» misteriós sabia que el pare no volia continuar tenint-hi tractes. Si era així, potser també ella ho sabia trobar.

La revista estava tan llegida i potinejada que la tinta deixava en algun lloc, i la Triss va pensar que, per culpa de la postració de la febre, tenia el pensament tan difús com les lletres que tenia al davant. El cap li saltava d'un titular

a l'altre copsant-ne tan poca cosa que a vegades s'havia de llegir les frases unes quantes vegades per saber què deien. La majoria no tenien gens d'interès: articles sobre els òmnibus nous que es volien introduir a Ellchester seguint l'exemple de Londres; una fotografia d'una llarga cua d'home sense feina amb la gorra inclinada sobre la cara aspra i adusta; un torneig de *whist* amb ball per recaptar diners per a l'hospital municipal; i, a la pàgina cinc, una nota sobre en Piers Crescent, el pare de la Triss.

No tenia res d'especial. Parlava de Meadowsweet, el nou barri residencial en què el seu pare treballava, situat als afores d'Ellchester però fàcilment accessible amb la nova línia de tramvia. S'hi incloïen representacions de com seria, amb les cases formant rengleres de dalt a baix del vessant, mirant cap a la ciutat des de l'altra banda de l'estuari de l'Ell. El pare de la Triss participava en el projecte de la xarxa de carrers, del nou estany per anar amb barca i de l'«esglaonament» del vessant. L'article deia que era un «canvi radical» en un enginyer «conegut sobretot per les seves innovadores i grans construccions». No s'hi deia, però, que en Piers Crescent hagués trencat vincles amb cap gàngster; i la Triss va pensar que, si ho hagués dit, segur que haurien posat la notícia més a prop de la primera plana.

«Dec haver-ho entès malament. Dec haver-m'ho imaginat tot. Dec... Dec estar encara malalta.»

La Triss es va quedar tota la nit desperta, observant el pampallugueig somort dels llums abaixats i les aranyes de color de xocolata que deambulaven pel sostre. Cada vegada que tancava els ulls notava que hi havia tot de somnis es-

perant-la a l'exterior del cau de ratolins del llindar de la seva consciència, preparats per atrapar-la amb la seva delicada boca de gat i endur-se-la a algun lloc on ella no tenia ganes d'anar.

De sobte tot es va omplir de secrets, i se'ls va notar a la panxa com si fossin nusos. Estava espantada. Estava desconcertada. I estava afamada, massa afamada per poder dormir; i, al cap d'una estona, massa afamada per poder pensar o capficar-se en cap altra cosa. Unes quantes vegades va allargar dubitativament la mà cap a la campaneta, però cada vegada li va venir al pensament l'expressió d'inquietud de la seva mare mentre mirava com ella devorava el sopar, amb tanta voracitat com a l'hora de dinar. «Prou, rateta. Ara res més fins demà esmorzar, sents?»

Però es moria de gana! Com podia dormir en aquell estat? Va pensar d'anar d'amagat a la cuina a saquejar el rebost. Descobririen que hi faltava menjar, però durant un instant crític i innoble va sospesar la possibilitat que atribuïssin el robatori a la Pen. Però no; la Triss havia demanat més menjar amb tanta insistència que segur que els pares sospitarien d'ella.

Què podia fer, doncs? Es va incorporar al llit i es va posar a rosegar-se les ungles, i de cop el fullatge de fora va tamborinar contra la finestra amb el vent i li va fer fer un bot. Amb els ulls del pensament va veure la branca esponerosa de fulles i carregada de pomes...

Feia anys que aquella finestra de guillotina no s'obria, però la Triss va clavar-hi una estrebada violenta i la fulla de la finestra va pujar a batzegades deixant anar un plugim de pols i d'escates de pintura. L'aire de fora va

entrar a l'habitació i va agitar la revista, que era sobre la tauleta de nit, però la Triss només tenia al cap les pomes verdes que es gronxaven entre el fullatge, lluents del feble llum de gas de darrere seu. Va posar-se a collir-ne, arrencant-les de la cua, i a ficar-se-les a la boca l'una darrere l'altra amb un estremiment de plaer cada vegada que hi clavava les dents. Eren ben verdes, tan aspres que li adormien la llengua, però tant se li'n donava. Al cap de no gaire només tenia al davant cues de poma soles, i la gana continuava reclamant a crits d'alimentar l'avenc en carn viva que tenia a les entranyes.

L'habitació era a la planta baixa, i en aquell moment no hi havia cosa més necessària i més natural per a la Triss que enfilarse a la finestra, asseure-s'hi a cavall i salvar d'un salt l'escassa altura que la separava de terra. L'herba tenia una flonja blancor de rosada. La fredor li va fiblar la planta dels peus, però no en va fer cas.

Només hi havia unes quantes branques que fossin prou baixes perquè la Triss en pogués arrencar les pomes, i quan les va haver deixat pelades es va posar de quatre grapes per arreplegar les que havien caigut de l'arbre abans d'hora. N'hi havia de caigudes feia poc que només estaven una mica macades, i d'altres de color de caramel ja toves i picades pels insectes. En el moment de collir-les i de ficar-se-les a la boca la carn se li desfeia entre els dits. Tenien un regust entre dolç i amargant i una viscositat que no eren normals, però a la Triss tant li feia.

Quan finalment no van quedar més pomes fetes malbé colgades enmig de l'herba, la Triss va notar que el defici li començava a passar, i de cop es va adonar de la tremolor

que la dominava, dels genolls esgarrinxats, del mal gust de boca. Va arraulir-se a terra, respirant amb profundes alenades irregulars sense saber si acabar vomitant o plorant i eixugant-se amb mans tremoloses aquella amargor llefiscosa de les galtes, la barbeta i la llengua. No gosava mirar les pomes caigudes i mig menjades per por de veure-hi alguna forma blanca retorcent-se enmig de la carn.

«Què em passa?» Fins i tot en aquells moments, després d'haver-se afartat com un lladre, sabia que en algun lloc feia cua un altre atac de gana esperant el moment d'abatre's sobre seu.

Va acostar-se amb pas indecís fins a la paret baixa del jardí. Era vella i ruïnosa i no li va costar gens d'enfilars'hi, i s'hi va asseure amb les cames penjant-li enfora per sota de la camisa de dormir de tela prima. Davant tenia el camí de grava que passava pel costat de la casa, i seguint-lo amb la mirada va veure com s'allunyava fent revolts pel vessant herbós i abrupte que baixava cap al poble, que es veia al fons tot just com un conjunt de llums. Abans dels llums, però, es distingia el triangle verd de la plaça del poble, que a la claror de la lluna es veia d'un esvaït gris de carbonet. Més enllà titil·lava la silueta boirosa i pàl·lida d'uns desmais, i, més enrere, una faixa estreta de fosc més intensa, com una esquerda.

«El Tenebrar.»

Va tenir la sensació que es disgregava. Tots els pedaços i retalls de «com ser la Triss» que havia anat embastant amb cura al llarg de tot el dia se li estaven tornant a desembastar tots de cop.

«Alguna cosa em va passar al Tenebrar. Hi haig d'anar. Haig de recordar.»

Va decidir no fer marrada seguint el camí i va fer dreuera pel mig de les motes d'herba del vessant. Mentre hi baixava fent tentines anava sentint les punxades de les herbes aspres i dels cards, però ella només pensava en el Tenebrar.

A cada passa el Tenebrar era més a prop i més visible, negre com l'infern i estret com un ull entreobert. Va notar que les cames li feien figa, però la inclinació del pendent semblava empènyer-la amb força pròpia. El Tenebrar es veia més gros cada vegada, i quan la Triss va arribar a la plaça del poble havia deixat de ser una simple clivella a la terra per convertir-se en un estany estret però prou llarg per engolir quatre òmnibus alhora. Els desmais inclinaven sobre l'aigua les seves llargues cabelleres i s'estremien sota els embats del vent com si sanglotessin. Sobre la superfície fosca la Triss va distingir la blancor de les flors de nenúfar, que semblaven petites mans que traguessin els dits de l'aigua.

Al sotabosc se sentia de tant en tant algun cruixit o esclafit furtiu. Devien ser ocells. Segur que eren ocells. Segur que no eren possibles atacants que l'esperaven amagats perquè misteriosament sabien que tard o d'hora havia de tornar...

Va travessar la plaça amb passes vacil·lants i es va acostar a la vora de l'aigua, on, ja parada, va notar per primera vegada la fredor de la nit. Era un lloc on hi havien llançat bruixes segles enrere, un lloc on s'hi anaven a ofegar els suïcides.

En una part de la riba s'hi veia el fang remogut, mates d'herba arrencades i el terra amb senyals de ditades. «Aquí

és per on devia aconseguir sortir de l'aigua. Segur que és aquí. Però, per què hi devia caure?»

Havia tingut l'esperança que el fet de ser allà li portés algun record que l'ajudés a tornar a trepitjar terreny conegut, però els records que li van venir no li van portar cap consol, sinó només una angoixosa sensació d'anar-se'n avall.

La Triss va recordar una foscor gèlida, i la fredor de l'aigua omplint-li la boca i els forats del nas. Li va semblar recordar que mirava enlaire per entre unes tenebres canviants de color terrós mentre bellugava cames i braços a càmera lenta i sobre seu veia dues siluetes fosques de perfils fluctuants i imprecisos a causa del moviment de l'aigua. Eren dues persones dretes a la riba, l'una més alta que l'altra. Hi havia un altre record, però, que també maldava per aflorar, una cosa que havia passat just abans...

«Aquí hi va passar una cosa terrible, una cosa que no hauria hagut de passar de cap de les maneres.»

«He canviat d'opinió. No vull recordar.»

Però ja era tard; era allà, i el Tenebrar la contemplava amb el seu gran ull opac i mig aclucat, que semblava que en qualsevol moment s'hagués d'obrir del tot per mirar-la fit a fit. De sobte la va vèncer la basarda, el pensament se li va tancar com un llibre i es va deixar emportar per l'instint. Va girar-se i va arrencar a córrer per allunyar-se de l'estany, i va travessar la plaça i va enfilel el vessant com una exhalació fins a la casa amb la lleugeresa i el terror d'una llebre empaitada per una canilla de llebrers.